

Tezaurus

Europejskich Systemów Edukacji (TESE)

– wydanie 2009

I. CO TO JEST TESE?

Tezaurus Europejskich Systemów Edukacji (TESE) jest wielojęzycznym kontrolowanym słownikiem – a inaczej, starannie wyselekcjonowaną listą haseł zwanych deskryptorami – dotyczącym systemów edukacji w Europie. TESE został zaprojektowany przez sieć Eurydice jako narzędzie do indeksowania bibliograficznych i elektronicznych baz danych i może być wykorzystywany przez ośrodki informacji edukacyjnej w Europie. Obecnie z Tezaurusa korzystają biblioteki oraz centra dokumentacji na europejskich uniwersytetach, w ministerstwach edukacji, narodowych agencjach ds. edukacji, bibliotekach nauczycielskich związków zawodowych i innych organizacjach związanych z edukacją.

TESE 2009 jest dostępny w 15 językach: czeskim, holenderskim, angielskim, estońskim, fińskim, francuskim, niemieckim, greckim, włoskim, litewskim, polskim, portugalskim, rumuńskim, hiszpańskim i tureckim. W przygotowaniu jest również wersja łotewska.

TESE można ściągnąć bezpłatnie w postaci plików xml, PDF oraz csv pod warunkiem, że nie będzie wykorzystywany w celach komercyjnych. Można go używać do indeksowania tekstów, podając źródła (adnotacja o TESE i Eurydice).

<http://eacea.ec.europa.eu/portal/page/portal/Eurydice/TESEHome>

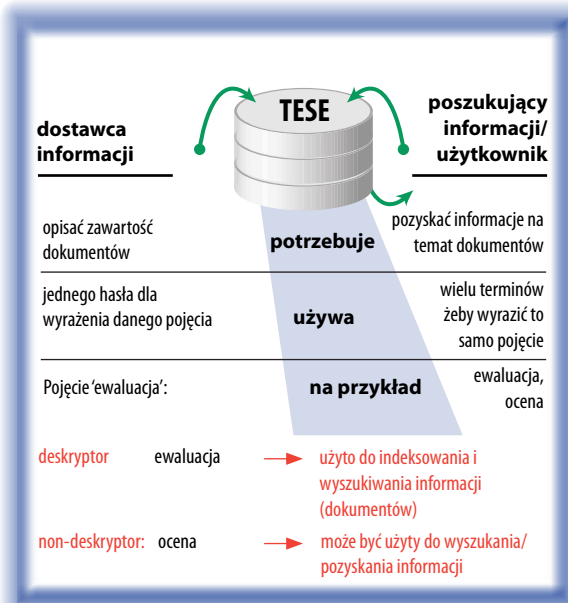
Krótko o Eurydice

Sieć Eurydice, pracując dla twórców polityki edukacyjnej i świata edukacji, przygotowuje i publikuje opisowe analizy systemów edukacji. Sieć składa się z 35 biur krajowych, utworzonych przez ministerstwa edukacji 31 krajów biorących udział w programie „Uczenie się przez całe życie” (państwa członkowskie UE, kraje EOG i Turcja) i z biura europejskiego (EACEA P9) w Brukseli, utworzonego przez Komisję Europejską (Dyrekcja Generalna ds. Edukacji i Kultury).

II. DO CZEGO WYKORZYSTYWAĆ TEZAUZUS?

Indeksowanie - wyszukiwanie informacji - organizacja zasobów sieci – glosariusz - narzędzie translatorskie

Tezaurus jest jednym z najlepszych i najbardziej efektywnych narzędzi pozwalających systematyzować informacje dzięki temu, iż zapewnia stosowanie tej samej terminologii w całym **systemie informacyjnym**. Korzystając z tezaury użytkownik formułuje zapytanie

wyszukiwawcze w ramach określonego tematu, wybierając odpowiednie hasło z ograniczonej, **kontrolowanej listy haseł**. W wyniku tego wyszukania użytkownik uzyskuje dokładnie te dokumenty, których poszukuje, a nie, jak w przypadku wyszukiwania tekstowego (z jakim mamy do czynienia korzystając z wyszukiwarek np. Google) wiele zbędnych i nieprecyzyjnych rezultatów znalezionych metodą prób i błędów. Precyzja wyszukiwania przy pomocy tezaury jest możliwa dzięki temu, że zastosowanie określonego deskryptora z listy pozwala na wyszukanie wszystkich dokumentów nim zaindeksowanych. Ponadto relacje hierarchiczne i kojarzeniowe dla każdego z deskryptorów mogą kierować do dalszych trafnych wyszukiwań. Dlatego też tezaury są narzędziem niezwykle cenionym nie tylko przez specjalistów w dziedzinie informacji naukowej, dokumentalistów i archiwistów, ale również specjalistów ds. zarządzania informacją w zasobach sieci komputerowych.

Dodatkową zaletą TESE jest jego **wielojęzyczność**. Pozwala ona na wyszukiwanie w wybranym języku i uzyskiwanie tekstów w języku oryginalnym. Wielojęzyczność tezaury umożliwia również porównywanie deskryptorów w różnych językach za pomocą jednego kliknięcia myszki. Bogactwo uwag uściślających i definicji opisujących

deskryptory powoduje, że TESE może być także przydatnym narzędziem w pracy translatorskiej oraz w innych pracach polegających na posługiwaniu się specjalistycznym słownictwem w dziedzinie edukacji.

III. PO CO NOWA EDYCJA?

Wobec ciągłych zmian następujących w języku, tezaurus, w dbałości o swoją użyteczność, musi je na bieżąco rejestrować i uwzględniać. Równocześnie sfera kształcenia ewoluuje szybciej niż kiedykolwiek wcześniej. Europejskie systemy edukacji podlegają ostatnimi czasy wielu zmianom ze względu na takie czynniki, jak rozrastanie się społeczeństwa wiedzy, błyskawiczny rozwój technologii informacyjnych i komunikacyjnych, czy wpływ globalizacji i zbliżonych tendencji w reformowaniu systemów edukacji w Europie. Niniejsza, druga edycja TESE została starannie zaprojektowana, tak aby odzwierciedlać owe postępy w europejskiej polityce edukacyjnej i systemach kształcenia.

Historia i rozwój tezaury

Sieć Eurydice pozostaje zaangażowana w tworzenie tezaury edukacyjnych już od 1981 roku, kiedy to Komisja Europejska podpisała z Radą Europy porozumienie o współfinansowaniu i opracowaniu tezaury w dziedzinie edukacji.

Edycja TESE 2009, opracowana przez Eurydice, wpisuje się w długoletnią tradycję konstruowania tezaury i jest rezultatem intensywnej współpracy pomiędzy ekspertami w dziedzinie edukacji, opracowywania tezaury, zarządzania wiedzą, ekspertami w zakresie języków, informacji naukowej i terminologii naukowej.

TESE opracowano zgodnie ze wskazówkami ISO 2788-1986 i 5964-1985.

Innymi tezaury pełniącymi istotną rolę w pracach nad TESE były *European Education Thesaurus*, *Eurovoc Thesaurus*, *ERIC Thesaurus* oraz *UNESCO/IBE Thesaurus*.

IV. JAKA JEST STRUKTURA TESE?

Podstawowa struktura

TESE porządkuje hasła (deskryptory) za pomocą dwupoziomowego systemu klasyfikacji, który wyróżnia kategorie podstawowe (*fasy*) i mikrotezaury.

Kategorie podstawowe (*fasy*), tworzące najwyższy poziom klasyfikacji, są szeroko pojętymi kategoriami pojęciowymi w dziedzinie polityki oświatowej i systemów edukacji w Europie.

W ramach kategorii podstawowych mieszczą się mikrotezaury, obszerne grupy tematyczne, które z kolei zawierają w sobie zbiory hierarchicznie uporządkowanych deskryptorów należących do tego samego bloku tematycznego.

Cztery listy jednopoziomowe (*flat lists*) zawierają pojęcia należące do konkretnych grup tematycznych, które, inaczej niż mikrotezaury, nie

dadzą się usystematyzować hierarchicznie. Do list jednopoziomowych przypisano następujące grupy pojęciowe: nazwy geograficzne, źródła informacji, nazwy własne i deskryptory pomocnicze.

Deskryptory

Deskryptory są uporządkowane hierarchicznie i odwołują się do:

- MT – **Mikrotezaury**
- BT – **Termin nadrzędny (szerszy)**
- NT1 – Termin szczegółowy (węższy) pierwszego poziomu
- NT2 – Termin szczegółowy (węższy) drugiego poziomu

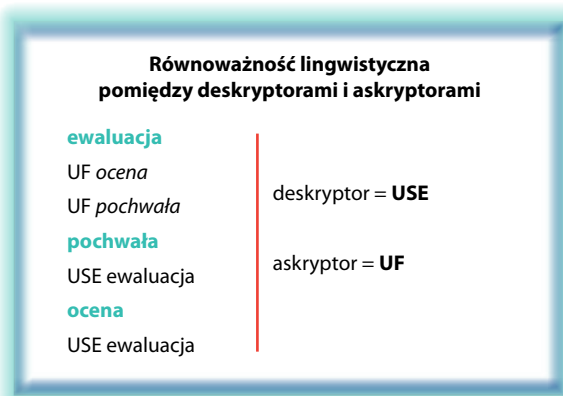
Relacje kojarzenia

Wyraźnie przedstawiono relacje pomiędzy deskryptorami.

- RT (related term) – Deskryptor kojarzeniowy
- Przykład: **jakość kształcenia**
- RT ewaluacja
- ewaluacja**
- RT jakoś kształcenia

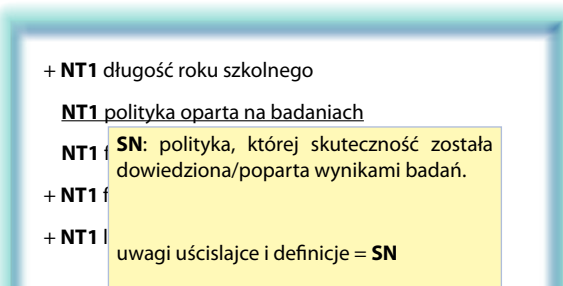
Askryptory

Każda wersja językowa TESE zawiera zmienną liczbę **askryptorów** odnoszących się do wybranego terminu (np. synonimy, homonimy, itd., które mogą okazać się użyteczne).

Uwagi uściślające i definicje

W niektórych przypadkach dodano uwagi uściślające i definicje deskryptorów.

Struktura TESE: kategorie podstawowe i mikrotezaury

Pojęcia ogólne

MT 1 – Teoria edukacji

Podmioty i systemy

- MT 2 - Systemy edukacji
- MT 3 - Kształcenie specjalne
- MT 4 - Polityka i administracja oświatowa
- MT 5 - Finansowanie edukacji
- MT 6 - Szkoły i placówki edukacyjne
- MT 7 - Treści kształcenia

Procesy

- MT 8 - Nauczanie i uczenie się
- MT 9 - Ewaluacja i poradnictwo
- MT 10 - Zachowania i osobowość

Uczestnicy

- MT 11 - Partnerzy w edukacji
- MT 12 - Unia Europejska

Narzędzia

MT 13 - Informacja, komunikacja, statystyka

Kontekst

- MT 14 - Polityka, ustawodawstwo, zarządzanie sektorem publicznym
- MT 15 - Środowisko społeczne
- MT 16 - Środowisko ekonomiczne
- MT 17 - Języki

Relacje równoważności lingwistycznej

Po prawej stronie ramki zawierającej opis dowolnego deskryptora, przejrzyszcie zaprezentowano jego odpowiedniki we wszystkich językach, jak w przykładzie poniżej.

Prezentacja deskryptora: "nauczyciel przedmiotów zintegrowanych"

nauczyciel przedmiotów zintegrowanych
[5 search results] MT (11)

BT teacher [99 search results]

cs: učitel univerzalista
de: Lehrer ohne Fachspezialisierung
el: εκπαιδευτικός γενικής κατάρτισης
en: generalist teacher
es: profesor generalista
et: klassiõpetaja
fi: yleisopettaja
fr: enseignant généraliste
it: docente generalista
lt: universalus mokytojas
nl: niet-vakleerkracht
pt: Professor generalista
ro: profesor generalist
tr: genel kültür öğretmen

Budowa TESE

Dostęp do wszystkich terminów jest możliwy poprzez indeks alfabetyczny, indeks systematyczny oraz indeks permutacyjny.

Część alfabetyczno-hierarchiczna

nauczyciel przedmiotów zintegrowanych

MT (11)

cs: učitel univerzalista

de: Lehrer ohne Fachspezialisierung

el: εκπαιδευτικός γενικής κατάρτισης

en: generalist teacher

es: profesor generalista

et: klassiõpetaja

fi: yleisopettaja

fr: enseignant généraliste

it: docente generalista

lt: universalus mokytojas

nl: niet-vakleerkracht

pt: Professor generalista

ro: profesor generalist

tr: genel kültür öğretmen

BT nauczyciel

nauczyciel przedmiotów

MT (11)

cs: specializovaný učitel

de: Fachlehrer

el: ειδικευμένος καθηγητής

Indeks permutacyjny

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

kompetencje przedmiotowe
zintegrowane nauczanie przedmiotowo-językowe
nauczyciel kilku przedmiotów
nauczyciel przedmiotów zintegrowanych
Meklemburgia-Pomorze Przednie
nauczanie przedsiębiorczości
nauka przedsiębiorczości
przedsiębiorczość
małe i średnie przedsiębiorstwa
przejście z przedszkola do szkoły
przedszkole USE
edukacja przedszkolna
placówka przedszkolna
placówka przedszkolna o charakterze przedszkolnym
placówka przedszkolna o charakterze przedszkolnym
poziom przedszkolny o charakterze przedszkolnym
przejrzystość kwalifikacji
przejście z gimnazjum do szkoły
przejście z przedszkola do szkoły
przejście ze szkoły do szkoły
przejście ze szkoły do szkoły
środki masowego przekazu
przekwalifikowanie
kształcenie przemienne
swoboda przemieszczania się
przemoc
przemoc szkolna
przemówienie
przemysł
relacja szkolnictwa
relacja szkoła-przemysł USE
przeniesienie US

Część systematyczna

kadra pedagogiczna

.. NT1 asystent

.. NT1 czasowe zastępstwo

.. NT1 nauczyciel

... NT2 dyrektor szkoły

... RT ewaluacja dykcji szkoły (09)

... RT ewaluacja przez dyrekcję szkoły

... RT kadra kierownicza

... NT2 nauczyciel bez kwalifikacji

... NT2 nauczyciel kilku przedmiotów

... NT2 nauczyciel kształcenia specjalnego

... NT2 nauczyciel praktykant

... NT2 nauczyciel przedmiotów zintegrowanych

... NT2 nauczyciel przedmiotu

... NT2 nauczyciel z kwalifikacjami

... NT2 wychowawca klasy

... RT kształcenie nauczycieli (02)

... RT nauczyciel emerytowany

... RT przeniesienie nauczyciela (04)

... RT zawód nauczyciela

.. NT1 trener

.. NT1 tutor

... RT nauczanie zindywidualizowane (08)

W celu uzyskania szczegółowych informacji, prosimy odwiedzić naszą stronę internetową www.eurydice.org

Strona internetowa TESE: <http://eacea.ec.europa.eu/portal/page/portal/Eurydice/TESEHome>

Pełna prezentacja TESE: <http://eacea.ec.europa.eu/portal/page/portal/Eurydice/TESEPresentation>

(Po lewej stronie okna możliwy jest wybór wersji językowej)